

3. *Honcharenko S. U.* Ukrainskyi pedahohichni entsyklopedychnyi slovnyk / S. U. Honcharenko. – 2-he vyd. – K. : Vyd.: “Volynski oberehy”, 2011. – S. 411-413.
4. *Derkach A. A.* Akmeologiya: Puti dostizheniya vershin professionalizma / A. A. Derkach, N. V. Kuzmina. – M. : Luch, 1993. S. 5-43.
5. *Teoriia ta metodyka mystetskoï osvity.* Naukova shkola H.M.Padalky : kolektyvna monohrafiia / pid nauk. Red. A. V. Kozyr. – Vyd. Druhe, dopovn. – K. : NPU imeni M.P.Drahomanova, 2011. – 377 s.
6. *Yavorskiy B. L.* Stati, vospominaniya, perepiska. – T. 1. – Izd. 2-e. – M. : Sov. Kompozitor, 1972. – S. 111-123.

Ha Ty. Структура саморегулирования будущего учителя музыки в процессе вокального обучения

Статья раскрывает особенности саморегулирования будущего учителя музыки в процессе вокального обучения. В статье определено, что саморегулирование обеспечивает адекватную условиям изменчивость, пластичность жизнедеятельности будущего учителя на психологическом и личностном уровнях. Саморегулирование может осуществляться как неосознанный, невольный и как сознательный произвольный процесс с применением специальных методов мобилизации внутренних ресурсов. Структурными компонентами саморегулирования будущего учителя музыки в процессе вокального обучения нами определено: мотивационно-познавательный, когнитивно-рефлексивный, целостно-коррекционный компоненты.

Ключевые слова: *будущие учителя музыки, вокальная подготовка, музыкально-педагогический профиль, специфика, творчество, профессиональное обучение, структура, учебный творческий коллектив.*

Ha Tu. The structure of self-regulation of the future teacher of music in vocal learning process.

The article reveals the features of self-future music teachers in the process of vocal learning. The article stipulates that self-regulation provides adequate conditions variability, plasticity future teacher of life on the psychological and personal levels. Self-regulation can be as unconscious, spontaneous and deliberate as a random process using special methods of mobilizing domestic resources. Structural components of self-regulation of the future teacher of music in vocal learning process we identified: motivational and cognitive, cognitive-reflective, holistic correctional components.

Keywords: *teacher buduschye Music, vokalnaya Preparation, music-pedagogical profile, Specificity, Creativity, Professional Learning, structure, Teaching tvorcheskiy team.*

УДК 274.012.74

Хлопов А. М.

**ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ МОТИВАЦІЇ
МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ**

У статті характеризуються основні засоби, за допомогою яких формується особистість майбутнього інженера-педагога. Показана роль дослідницької складової у розвитку особистості фахівця професійної освіти. Даний аналіз психолого-педагогічних досліджень з цієї тематики. Подані основні засоби формування патріотичності в

особистості студента. Показаний взаємозв'язок патріотичності та творчості при підготовці майбутнього інженера-педагога. Показана в статті необхідність самостійної роботи для студента. В статті описане те місце, яке посідає освіта в західних країнах.

Ключові слова: інженер-педагог, мотивація, дослідницька діяльність, патріотизм, творчість, самостійна робота студента, якість освіти.

Суспільство в наш час переживає достатньо складні часи. Змінюються орієнтири, цінності. Ринок праці змінює свої вимоги до працівника, стає конкурентно спроможним. Вже давно суспільство відійшло від “будівництва повітряних палаців” до більш прагматичних підходів. Сюди відноситься здатність правильно та раціонально планувати свою діяльність. Крім того стало дуже цінуватися вміння нестандартно раціонально мислити, що проявляється у втіленні ідеї та її реалізація у втіленні принципово нових рішень.

Метою статті є опис основних засобів, за допомогою яких формується дослідницька складова майбутнього інженера–педагога.

Визначальним завданням вищої школи України є підготовка фахівця, що володіє системою професійних практичних навичок, вмінь і теоретичних знань. Наше суспільство проходить етап соціально–культурних трансформацій. В цих умовах даному аспекту потрібно приділяти великої уваги. Діяльність є джерелом походження різноманітних продуктів культури і форм суспільного життя. Потрібно, щоб ця діяльність була творчою, а в студентства був поклик до дослідницької діяльності. Згідно із нормативними документами Болонського процесу якість є визначальною умовою для визнання та сумісності у європейському просторі. Що ж собою являє поняття “якість освіти”? На це питання серед науковців України немає однозначної відповіді. Академік Ю. Зінковський, наприклад, його розуміє як ступінь відповідності вимог замовника можливостям випускника, певну міру, якою випускник ВИШу задовольняє вимоги суспільства як сукупності людей, об'єднаних економічними, виробничими та культурними відносинами, та відповідає певним професійним вимогам за отриманою спеціальністю[3].

Відома наступна істина: потрібно фахівця добре навчити правильно вчитися, не озброювати його купою не пов'язаних між собою знань, які не зрозуміло яким чином можна використати. Фахівець повинен знати, де можна знайти той чи інший матеріал, з чим він логічно пов'язаний і як його можна використати.

У більшості країн світу освіта посідає особливе місце у всіх процесах, що відбуваються. Метою є не лише створення єдиної системи отримання знань, а і створення умов повної мобільності студента.

Фахівці професійної освіти стверджують, що система такої освіти потребує “...викладача, спроможного вивчити ринок праці, виявити його кадрові потреби, проаналізувати діяльність працівників різних сфер, шляхи і засоби їх професійного навчання”[2, 4].

Дуже суттєвим аспектом підготовки особистості майбутнього фахівця професійної освіти є патріотичне виховання. Воно, в свою чергу, поєднане з психологічними умовами. Останні, як відомо, складаються з мотиваційної, вольової та інтелектуально-чутливої сфер життєдіяльності особистості. Мотив є стимулюючим фактором особистості до саморозвитку та самовдосконалення. Але в основі мотивації лежить, в першу чергу, інтерес. А він знаходиться у прямій залежності від емоційності подачі матеріалу та якості його викладання. Для нормального сприйняття матеріалу викладач повинен урізноманітнювати форми і методи навчання, що добре узгоджується з даними психологічних досліджень.

Звичайно, що виникло це не на порожньому місці. Вимоги такого типу формувалися як результат досліджень вчених, що працювали над цим питанням. В сучасній педагогіці є так званий діяльнісний підхід. Такого підходу притримуються Л. Виготський, О. Леонтьєв, С. Рубінштейн, але ця ж проблема висвітлюється у працях Г. Атанова, П. Гальперіна, Б. Бадмаєва [1].

Є в педагогіці поняття компетентнісного підходу. Цим питанням в освіті займалися І. Зимня, А. Хуторський, О. Бермус [1]. Також актуальним нині є дослідження проблеми формування загальної професійної компетентності педагогів. Тоді слушним є питання: "Що таке компетентність?" Л. Тархан визначила "компетентності майбутніх інженерів-педагогів як загальну залежність і готовність мобілізувати у професійній діяльності власні знання, вміння, а також узагальнені засоби виконання дій, набутих у процесі навчання" [4].

Освіта компетентнісного підходу до нас прийшла із західних країн, а саме почала формуватися в 70-ті роки ХХ сторіччя в Америці. За словами фахівців цей підхід повинен забезпечити відповідність освіти реальним потребам суспільства.

У педагогічній літературі категорія "компетентність" є центральним конструктом, що включає результати навчання, а також систему ціннісних орієнтацій з такими складовими: когнітивна, операційно-технологічна, мотиваційна, етична, соціальна та поведінкова [2, 4].

А. Хуторський визначає компетенцію як "наперед задану соціальну вимогу до освітньої підготовки учня, необхідну для його якісної продуктивної діяльності у визначеній галузі" [5].

Поняття "інженер-педагог" виникає у 20-их роках ХХ сторіччя. В той час Головпрофосвіта прийняла рішення про підготовку інженерно-педагогічних кадрів спеціальними вищими техніко-педагогічними навчальними закладами [1, 2].

У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка на факультеті технологій та дизайну є відділення, на якому готують інженерів-педагогів. Цей напрям підготовки називається "Професійна освіта". У процесі навчання студент отримує знання, вміння та

виробляє навички, необхідні для майбутнього самовизначення у суспільстві. Допомогти йому в цьому повинні ті дисципліни, що вивчаються у даному вищому навчальному закладі.

Оновлений зміст виробничого навчання ґрунтується на проектно-технологічній діяльності, яка неможлива без творчості та дослідницької діяльності. У зв'язку із цим підвищується значення дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. А цьому передує цикл математичної та природничо-наукової підготовки, ознайомлення з яким розпочинається з вивчення дисципліни "Вища математика".

Важливим для підготовки інженера-педагога є використання методів диференціації навчання, постановки альтернативних проблемних завдань. Елементи проблемного навчання використовуються фрагментарно в усіх видах діяльності студента. Звичайно, що при виконанні завдань евристичного характеру в студента мимовільно формуються дослідницькі якості, а мотивувати їх повинен викладач на заняттях зі своєї дисципліни. Дуже добре для цього підходить така серйозна дисципліна як "Вища математика". На заняттях відбувається формування студента як математично грамотного фахівця, що є необхідною умовою для підготовки майбутнього інженера-педагога. Дуже добре цьому допомагають міжпредметні зв'язки.

Студенти, що навчаються за напрямом підготовки "Професійна освіта", на перших курсах достатньо ґрунтовно вивчають дисципліни "Вища математика", "Інженерна та комп'ютерна графіка", "Загальна фізика". Далі, використовуючи міжпредметні зв'язки із цими дисциплінами, у студента відбувається цілеспрямований вплив на розвиток творчого потенціалу майбутнього інженера-педагога, без чого не може йти мова про дослідницьку діяльність і творчість.

Досить суттєвим кроком у такій діяльності і вихованні здатності студента до неї є самостійна робота студента. Їй на факультеті технологій та дизайну приділяється велика увага. Розвитку такого виду роботи суттєво допомагає кредитно-трансферна система, за якою відбувається навчання майбутніх інженерів-педагогів. Навички самостійного оволодіння навчальним матеріалом прискорюють професійне формування студента. Дуже важливим аспектом при цьому є суспільне значення здобуття знань та розвитку особистості. Студент повинен розуміти, що він працює не лише для себе, а і набуває знань, вмінь та навичок з метою бути корисним для свого народу та Батьківщини. І це повинно бути головною установкою для формування мотиваційної сфери освітнього процесу та патріотичного виховання. Потреба зміцнювати свої знання на користь Батьківщини повинна стати моральною основою поведінки сучасного студента, що сприяє формуванню її особистісної активності. Організуючи процес патріотичного виховання, викладач повинен пам'ятати, що головною рисою такої особистості є потреба індивіда в активному творчому пошуку на

користь рідної країни. Увесь освітній процес повинен бути зорієнтований на розвиток творчого потенціалу. Це досягається методом застосування педагогічних умов, які стимулюють студента до творчої діяльності на користь своєї Батьківщини.

На зламі ХХ–ХХІ століть дуже велику увагу приділяють новітнім технологіям, які, в свою чергу, досить суттєво впливають на умови і характер праці та трудової діяльності вцілому. Останнім часом деякі вчені дослідницьку діяльність поділяють на навчально-дослідницьку та науково-дослідницьку.

Висновки. Будь-яка компетентність формується при здійсненні відповідної діяльності. Тому дослідницька компетентність інженера-педагога являє собою володіння методами інженерно-педагогічного дослідження. Виходячи з особливостей професійної діяльності майбутніх інженерів-педагогів, що проявляються в організації навчально-виховного процесу та безпосередньому впливі на формування особистості студента, можна стверджувати, що рівень професійної культури пов'язаний її світоглядною позицією і має, у свою чергу, достатньо високий вплив на професійну готовність майбутнього вихователя студентської молоді.

У Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка на факультеті технологій та дизайну вивчаються усі дисципліни, оволодіння якими і дає можливість в майбутнього інженера-педагога сформуванню необхідну дослідницьку мотивацію, яка в подальшому стане йому в нагоді у його професійній діяльності.

Перспективи подальших досліджень. В подальшому автор планує дослідити формування дослідницької мотивації майбутніх вчителів освітньої галузі “Технології” та зробити порівняльний аналіз з майбутніми інженерами-педагогами.

Використана література:

1. Богданов Р. І. Дослідницька компетентність майбутніх інженерів-педагогів / Роман Іванович Богданов // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету (Педагогічні науки). – Бердянськ : БДПУ, 2012. – № 2. – С. 42-47.
2. Зеер Е. Профессиональное становление личности инженера-педагога / Эвальд Фридрихович Зеер. – Свердловск : Изд-во Урал, 1988. – 120 с.
3. Зінковський Ю. Вища освіта у вітчизняних системах навчання та економіки / Ю. Зінковський // Вища освіта, 2011. – № 9. – С. 16-26.
4. Тархан Л. З. Введение в профессию инженера-педагога швейного профиля : (учеб. пособие) / Ленуза Запаевна Тархан. – Симферополь : Крымское учебно-педагогическое государственное издательство, 2006. – С. 7-9.
5. Хуторской А. В. Технология проектирования ключевых предметных компетенций / А. В. Хуторской // Интернет-журнал “Эйдос”. – 2005. – 12 декабря. – Режим доступа : <http://www.eidos.ru/journal/2005/htm>. – Внадзаг. : Центр дистанционного образования “Эйдос”, e-mail: list@eidos.ru.

References :

1. *Bogdanov R. I.* Doslidnitska kompetentnist maybutnikh ingeneriv-pedagogiv / Roman Ivanovich Bogdanov // Zbirnik naukovikh pratz Berdinskogo derjavnogo pedagogichnogo universitety (Pedagogichni nauki) – Berdinsk : BDFU, 2012. – № 2. – S. 42-47.
2. *Zeer E.* Professionalnoe stanovlenie lichnosti ingenera-pedagoga / Evald Fridrikhovich Zeer. – Sverdlovsk : Izd-vo Ural, 1988. – 120 s.
3. *Zinkovsky U.* Visha osvita u vitchiznykh systemakh navchanny ta ekonomiky / U. Zinkovsky // Vishaosvita. – 2011. – № 9. – S. 16-26.
4. *Tarkhan L. Z.* Vvedenye v professiu ingenera-pedagoga shveynogo profily : [uchebnoe posobie] / Lenuza Zapaevna Tarkhan. – Symferopol : Krymskoe ychebno-pedagogicheskoe gosydarstvennoe izdatelstvo, 2006. – S. 7-9.
5. *Khytorskoy A. V.* Tekhnologiy proektirovaniy kluchevykh predmetnykh kompetentziy / A. V. Khytorskoy // Internet-jurnal “Eidos”. – 2005. – 12 dekabry. – Rejim dostupa : <http://www.eidos.ru/journal/2005/1212/htm>. – Vnadzagolovky. : Tzentr dystantzionnogo obrazovaniy “Eidos”, e-mail: list@eidos.ru.

Хлопов А. М. Формирование исследовательской мотивации будущих инженеров-педагогов.

В статье характеризуются основные средства, с помощью которых формируется личность будущего инженера-педагога. Показана роль исследовательской составляющей в развитии личности специалиста профессионального образования. В статье дан анализ психолого-педагогических исследований по этой тематике. Описаны методы и средства формирования патриотизма в личности студента. Показана взаимосвязь патриотизма и творчества при подготовке будущего инженера-педагога. Показана в статье необходимость самостоятельной работы для студента. В статье описана роль, которую играет образование в западных странах.

Ключевые слова: инженер–педагог, мотивация, исследовательская деятельность, патриотизм, творчество, самостоятельная работа студента, качество образования.

ХЛОПОВ А. М. The formation of the research motivation of future engineer-teachers.

The article describes the basic tools with which is formed the personality of the future engineer of the teacher. The role of research component in the development of the personality of the specialist professional education . The article gives analysis of psychological and pedagogical research on this topic. The described methods and means of formation of patriotism in the students. Correlation between patriotism and creativity in the preparation of future engineer –teacher. The article shows the need for independent work for students. The article describes the role that education plays in Western countries.

Keywords: engineer-teacher, motivation, research, patriotism, creativity, independent work of the student, the quality of education.